

Ábyrgdarblaðstjóri: **Jón Müller**
Fyrirskottstjóri: **Krisjan Dahl**
Ljósmyndari: **Kalmar Lindenskov**

Blaðfólk: **Randi Jacobsen - Dagny**
Joensen - Tórlinn Smith
Hilmar Jan Hansen -
Justinus Eldesgaard

Útgevandi: **P/F Sosialurin**
Uppseting: **P/F Sosialurin**
Prent: **P/F Pressan 1981**

Bustaður: **Argjavegi 20**
Argjum
Telefon: **11820**

Postadr.: **Postsmoga 76**
110 Tórshavn
Telefax: **14720**

Embætismenn og almenna orðaskiftið

EITT áhugavert kjak hevur nú tikið seg upp, sum vónandi fer at fáa týðning fyrri føroyska demokratið. Tað kemur í kjalarvörinum á úttaliðsum frá einum embætismanni á almennum stovni. Hesin skal sambært bæði landsstýrismanni og formanninum í tveimum av sjúkráhusstjórnunum vera farin ov langt, tá hann herfyrri úttalaði seg um føroyska sjúkráhusverkið. Landsstýrismaðurin hevur sett spurnartekin við loyvitet sjúkráhusstjórans móttvegis landsstýrismanninum, og stýrisformenninir, sum eisini eru úngmenn í samgonguni, hava kravt, at sjúkráhusstjórarverkið verður niðurlagt og latið embætismanni í Tinganesi ístaðin.

EINGIN ivi er um, at hetta er eitt áhugavert mál. Tað hevur nevniliga fleiri siður. Eitt er spurningurin um, hvussu nógv sjúkráhus vit skulu hava í framtíðini ella hvussu vit ætla, at samlaða sjúkráhusverkið skal siggja út í framtíðini. Hið er spurningurin um, hvat ein embætismaður kann loyva sær at siga alment um sitt starvsóki.

BÆÐI hesi mál hava verið viðgjörd her í blaðnum í greinum og oddagreinum. Vit hava m.a. fleiri ferðir víst á, at tað er stórt spell fyrri ikki at siga ein vanlukka fyrri demokratið í Føroyum, at so mong fólk m.a. høgt útbúgvinn embætisfólk ikki luttaka í tí so týðningarmikla almenna orðaskiftinum.

Vit skulu ikki her gera av, hvar markið er hjá eitt nú almennum stjórum og embætismönnum at úttala seg, men bert ásanna, at hesi fólk í alt ov stóran mun hava valt at tuga um samfelagsviðurskipti, ið tey hava stórt innlit í og at tey tí oftani óbeinleis hava gjørt almenna orðaskiftið tannleyst og einkisigandi.

VIT hava í seinastuni hoyrt fleiri fólk í týðandi stórvum geva politisku bløðunum í Føroyum skyldina fyrri, at stóðan er sum hon er í hesum landi. Bløðini fáa rætt og slætt skyldina fyrri, at einki alment orðaskifti er, og tey verða skulsett fyrri at krógva nógvir veruleikar. Eingin ivi er um, at tørvandi professionalisma og tann mangan hefta stóðan hjá bløðunum til bæði flokkar, lýsasar, familjuviðurskipti ol. hevur verið ein forðan fyrri at fáa eitt nóg sakligt og breitt orðaskifti. Her finst einki undantak í blaðheiminum. Her má tó sigast at vera nógv broytt til tað betra hesi seinastu árin, har eisini almennu loftmiðlarnir eru farnir at vera meira kritiskir og opnir fyrri at hýsa einum breiðum almennum orðaskifti.

MEN bara at geva fjølmiðlaheiminum skyldina fyrri tí manglandi orðaskiftinum er ov bligt. Vit hava nettup í hesum blað aftur og aftur víst á, at tey mongu fólk, sum fara av landinum og nema sær hægri útbúgvingar av alskyns slag og koma heim aftur við hollum føringi at taka við týðandi stórvum í føroyska samfelagnum, at tey so sanniliga eisini hava eina ábyrgd - skyldu

móttvegis samfelagnum. Og henda skylda fevnir eftir okkara tykki m.a. um at vera ein virkin partur av tí almenna og mennandi orðaskiftinum.

MEN útvarpið rakti helst í plett, tá juristurin í sendingini í vikuni vísti á, at tað sýnist sum mangir av embætismönnum hjá tí almenna hava valt tað høgligastu leiðina, nevniliga ongantið at siga ov nógv ella helst einki siga fyrri harvið at vera tryggari í sessi sínum undir skiftandi politiskum stýrum - ja rætt og slætt fyrri at vera í krithúsinum hjá politikarunum.

SJÁLVANDI má vera eitt mark. Ein embætismaður kann ikki undirgrava sín arbeiðsgevara við at finnast at honum í fjølmiðlunum, hvørja ferð høvi býðst. Her hevur hann eina skyldu at røkja. Men tað hevur hann so sanniliga eisini móttvegis almenninginum. Ikki bert embætismenn hjá tí almenna á ymsum stigum og í ymsum stórvum hava týðning fyrri almenna orðaskiftið, tað hava so sanniliga eisini øll onnur. Men nøkur fólk í samfelagnum sita inni við eini fakligari vitan, sum ger, at tey og oftani bara tey eru kvalifiserað at úttalað seg um ymsar spurningar. Vilja hesi fólk ongantið úttala seg til pressuna, tá verður orðaskiftið teirra vitan fyrriuttan. Og tá nógvir politiskar avgerðir nettup byggja á tað, sum kemur fram í almenna orðaskiftinum, tá er grundarlagið hjá eitt nú politikarunum at taka avgerðir út frá ikki nóg haldgott.

ÚT frá hesi sannføring meta vit, at tað ikki bert tænar demokratiinum og før-

oyska samfelagnum, tá eitt nú fólk í týðandi stórvum hjá tí almenna siga sína hugsan, men tað er í veruleikanum ein týðningarmikil partur av grundarlagnum undir sama demokrati. Tá sjúkráhusstjóri og fiskivinnustjóri tiskil geva sít ikast til tjakið um ávikavist framtíðar sjúkráhusverkið og fiskiðnaðin í Føroyum - út frá teirra fakunnleika - tá taka vit hattin av fyrri teimum. Gævið sætt at onnur høvdu kunnað tikið henda "sið" upp eftir teir, soleiðis at vit í Føroyum fingur demokratið at virka betur. At vit kanska ikki hava traditión fyrri slíkum demokrati er kanska ikki so lógið, tá ein hugsar um, hvussu lítið landið og hvussu tætt hvørjum ørðum vit øll eru. Hetta er tó ein stóða, sum vit ikki at sláa okkum til tols við. Tað er ongantið ov seint at menna demokrati og til tess er neyðugt, at onkur hevur dirvi at leggja til brots.

EFTIR okkara tykki hevur sjúkráhusstórin ikki bert fullan rætt til at úttala seg til fjølmiðlarnar um so týðandi samfelagsspurningar sum framtíðina hjá sjúkráhusunum, tað er hansara skylda móttvegis almenninginum og politisku skipanini annars. Nú verður so áhugavert at frætta, hvørja niðurstøðu landsstýrið kemur til - um sjúkráhusstjórin fær sekkir ella eina "nøs" fyrri síni úttali. Fyrri føroyska fjølmiðlaheimin er hetta mál av stórum principiellum týðningi. Tann dag øll tey, sum hava innlit í ymsum samfelagsmálum, fáa kjäftband og tann dag bløðini ikki tora at finnast at politikarunum og avgerðum teirra er demokratið fokið.

Frank Davidsen við Svend Åge Ellefsen:

Gevst við at skammrósar tær sjálvum

-Tað er heilt burturvið, tá sami maður, sum hevur ábyrgdina av, at arbeiðið í sambandi við Gásadalsbergholið varð steðgað og aftaná at hann hevur stungið í sekkir, nú skal skammrósar sær sjálvum fyrri eina heilt út av lagi handfarin av hesum álvarsmáli skrivar Frank Davidsen, tingmaður m.a. í viðmerking til greinar hjá Svend Åge Ellefsen.

Av givnari orsök gjordist eg fyrst nú vargur við, at Svend Å. Ellefsen tann 8. juni 93 í Dimmalætting í einum aftursvari ger viðmerkingar til eina grein hjá undirritaða, har eg átaladi fyrrverandi landsstýris-

mannin, tá hann aftan á at hava sagt samgonguna upp í einum almennum skrivi nærur áleggur Felagskommununi í Vágum at gera eina samtykt í sambandi við tær broyttu fyrrtreytir viðvíkjandi fløgum

til Gásadalsbergholið.

Har vísti eg fyrri tað fyrsta á tað heilt óneyðuga í at fara alment í fjølmiðlarnar fyrri at fáa Felagskommununa á tal, eins og S.Å.E. heldur skuldi tikið í egnan barn í og við at bæði hann sjálvur og flokkur hansara høvdu misnýtt ætlanina viðvíkjandi Gásadalsbergholinum politiskt. Tað stendur heilt greitt, at var politiskur vilji frá teirra siðu, var koyrandi til Gásadals fyrri 10-15 árum síðani.

Tá hann í aftursvarinum vísir á, at hann saman við eykatingmanni sínum hevur fingið jattað 9 mió. og harafturat 4 mió. eyka at taka til, so er tað ikki so einfalt, eins og tað heldur ikki er í tráð við veruleikan. Tí mær vitandi, so var berg-holsjattanin lækkað við 4 mió. frá 22,8 niður í 18,8 mió. áðrenn S.Å.E. fór úr landsstýrinum.

Sostatt vóru tær 4 mió., sum vóru til at taka, als ikki tókar. Avleiðingin av hesum kundi eisini verð, at jattanin til Gásadals varð lækkað úr 9 mió. niður í 5 mió., ella var jattanin til Sumbiar lækkað orsakað av jattanin var lækkað við 4 mió., líka veit eg.

Men tann nakni veruleikin er, at S. Å. E. er tann beinleis orsök til at stóðan er sum hon er. Tí tá ein landsstýrismaður ikki sigur seg vilja góðtaka eina avtalu, sum hansara egni partamaður hevur gjørt við donsku stjórnina, og sami landsstýrismaður harafturat fer í fjølmiðlarnar, har hann beinleis framprovokerar, at tað verður sett upp á prent, at fløgan til Gásadals skal steðgast, tá S.Å.E. framhaldandi heldur fast við, at tann danska stjórnin ikki hevur sett hesar treytir. Og tí er tað heilt burturvið, tá sami maður, sum hevur

ábyrgdina av at arbeiðið í sambandi við Gásadalsbergholið varð steðgað og aftaná at hann hevur stungið í sekkir, nú skal skammrósar sær sjálvum fyrri eina heilt út av lagi handfaring av hesum álvarsmáli, sum hevði annað uppiborið.

S.Å.E. ákærir undirritaða fyrri at hava skrápt hesar milliónir burtur av berari neytatigheit, so sigur hesin málburður frá einum fyrrverandi landsstýrismanni ikki so lítið. Viðari sigur S.Å.E., at aftan á at eg hevði skrápt (hansara egnu orð) hesar milliónir burtur, kendist tað sum at missa stóran kalva á borði. Hetta man tó ikki vera fyrsti kalvin av hesum slag, S.Å.E. hevur mist á borði.

Sjálvsagt skal hann hava loyvi til at speirika meg, tá hann í tí sambandinum sigur at hetta er fyrsta valskeiðið hjá undirritaða, men at lata alt fara fyrri bakka, tað er ov vánligt. Sjálvur var S.Å.E. í sínum fyrsta valskeiði við til samtykkja at byggja eina ferjulegu í Vestmanna, sum tá ið avtornaði kostaði 27 mió.

Hví stóð hann ikki tá stinnur og framd ta ætlan, sum hann arbeiðið fyrri,

nevniliga at leggja ferjuleguna á Norðastu Gjógv? Tí hervið hevði tað verið gjørligt at sigt til og frá Vágum kanska fyra ferðir um tíman, tá neyðugt var.

Og samstundis hevði tað verið óneyðugt hjá S.Å.E. í hesum døgum at fara í bløðini við áheitan um at fáa eitt betri ferðasamband um Vestmannaund.

Frank Davidsen
løgtingsmaður